

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HỒ CHÍ MINH**
-----oOo-----

HÀ MINH HIẾU

**ẢNH HƯỞNG CỦA ĐẶC TÍNH CẢNG ĐẾN HIỆU QUẢ
KHAI THÁC CẢNG CONTAINER TẠI VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

TP. HỒ CHÍ MINH - NĂM 2020

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HỒ CHÍ MINH**

-----oOo-----

HÀ MINH HIẾU

**ẢNH HƯỞNG CỦA ĐẶC TÍNH CẢNG ĐẾN HIỆU QUẢ
KHAI THÁC CẢNG CONTAINER TẠI VIỆT NAM**

CHUYÊN NGÀNH: KINH DOANH THƯƠNG MẠI

MÃ SỐ: 93 40 121

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

**HƯỚNG DẪN KHOA HỌC
GS, TS. ĐOÀN THỊ HỒNG VÂN**

TP. HỒ CHÍ MINH - NĂM 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận án “Nghiên cứu ảnh hưởng đặc tính cảng đến hiệu quả khai thác cảng container Việt Nam” là công trình nghiên cứu của bản thân, được đúc kết từ quá trình học tập và nghiên cứu thực tiễn trong thời gian qua. Các thông tin và số liệu được sử dụng trong luận án hoàn toàn trung thực và chưa từng công bố trong bất kỳ công trình nào khác

Thành phố Hồ Chí Minh năm 2020

Nghiên cứu sinh

Hà Minh Hiếu

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên tôi xin cảm ơn anh Đinh Tiến Minh đã cho phép tôi trích dẫn lại lời của chị Bùi Thị Bích Liên, nghiên cứu sinh tiến sĩ tại Đại học Monash – Úc (2013) để bắt đầu cho lời cảm ơn của mình: *“Khác với học đại học, hoặc cao học, học tiến sĩ (PhD) được biết đến như một hành trình cô đơn nơi một mình bạn theo đuổi một hành trình của riêng bạn trong ba đến bốn năm. Nếu ở những bậc học khác, thầy cô sẽ dạy và truyền kiến thức cho bạn thì với PhD bạn cần tự vạch ra con đường mình sẽ đi, tự xây dựng kế hoạch để có thể đi hết con đường đó. Tùy thuộc ngành học và chủ đề nghiên cứu, có thể khi kết thúc hành trình bạn sẽ tới một cái đích mà người khác đã từng tới (hoặc biết đến), nhưng bạn buộc phải tới đó trên một con đường chưa ai đi. PhD đòi hỏi tư duy của bạn phải độc lập và sáng tạo tới mức cao nhất mà bạn có thể. PhD thử thách độ bền của tâm lý bạn với muôn vàn cung bậc cảm xúc trong đó không thiếu những lúc bạn cảm thấy tuyệt vọng.”*

Học tiến sĩ không hề dễ và không dành cho những ai thiếu đam mê nghiên cứu và thiếu nghị lực bởi lẽ luận án tiến sĩ là một công trình nghiên cứu khoa học sáng tạo của chính nghiên cứu sinh, có đóng góp về mặt lý luận trong lĩnh vực nghiên cứu với những luận cứ khoa học, thể hiện chiều sâu và tầm vóc lý thuyết của vấn đề hoặc có đóng góp về mặt thực tiễn qua những giải pháp mới có giá trị trong việc giải quyết sáng tạo các vấn đề của ngành khoa học hay thực tiễn kinh tế - xã hội. Để thực hiện điều đó, nghiên cứu sinh luôn cần sự định hướng, sự chỉ bảo, sự hỗ trợ, sự động viên, sự khích lệ bên cạnh những tìm tòi, khám phá của riêng mình.

Bằng trái tim chân thành tôi muốn gửi những lời cảm ơn chân, tri ân đến tất cả mọi người đã hỗ trợ tôi bằng cách này hay cách khác, trực tiếp hay gián tiếp trong suốt thời gian tôi thực hiện luận án tiến sĩ. Tôi là người may mắn khi nhận được rất nhiều sự giúp đỡ quý báu từ người hướng dẫn khoa học, lãnh đạo, thầy cô, đồng nghiệp, học viên, sinh viên, bạn bè đến những người thân yêu nhất của tôi. Nếu không có sự hỗ trợ từ họ thì có lẽ việc hoàn thành luận án này là một

thách thức vô cùng to lớn đến nỗi khó mà tưởng tượng được một kết thúc tốt đẹp và hoàn hảo.

Tôi xin cảm ơn trân trọng nhất đến với Cô GS.TS Đoàn Thị Hồng Vân là những người hướng dẫn khoa học cho tôi. Dẫu biết rằng, làm luận án là cần sự độc lập, sự tự chủ nhưng có lẽ nghiên cứu sinh sẽ không bao giờ hoàn thành nếu thiếu sự định hướng đúng đắn, khoa học và cả sự thúc giục, động viên từ Cô. Ngoài ra, tôi sẽ không quên cảm ơn PGS.TS Bùi Thanh Tráng, PGS.TS Lê Tấn Bửu luôn gợi mở cho tôi những suy luận quan trọng cần thiết cho một luận án.

Tiếp theo, tôi xin được gửi lời cảm ơn sâu sắc nhất đến thầy cô thuộc Khoa Thương Mại – Đại học Tài Chính Marketing đã luôn động viên, giúp đỡ tôi để tôi có thời gian tập trung hoàn thành luận án này. Đặc biệt là TS Nguyễn Xuân Hiệp, Th.S Hà Đức Sơn là người luôn động viên nhắc nhở tôi cố gắng hoàn thành luận án, tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong công tác để tôi yên tâm hoàn thành luận án.

Tiếp theo, tôi mong muốn gửi lời cảm ơn nồng nhiệt nhất đến với các anh chị trong Hiệp Hội Logistics Việt Nam (VLA), các anh chị trong Viện Nghiên Cứu và Phát Triển Logistics VN (VLI) đã hỗ trợ giúp đỡ và động viên tôi rất nhiều đặc biệt là Viện Trưởng PGS.TS Hồ Thị Thu Hòa. Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến với anh Nguyễn Đình Khương Tổng Giám Đốc Tân Cảng Quy Nhơn, anh Võ Đắc Thiệu Giám Đốc Kế Hoạch Kinh Doanh Tổng Công Ty Tân Cảng Sài Gòn, anh Vũ Kỳ Trưởng Kho Bãi cảng VICT, anh Mộng Đăng Xuân Phó Phòng Nhân Sự Tổng Công Ty Tân Cảng Sài Gòn, anh Nguyễn Hoài Nam Giám Đốc Tân Cảng Cái Cui, anh Nguyễn Minh Thành Phó Giám Đốc Tân Cảng Cái Mép...đã hỗ trợ giúp đỡ tôi trong khảo sát nghiên cứu.

Cuối cùng tôi xin tri ân đến những người thân yêu nhất trong gia đình của tôi đã âm thầm hỗ trợ, tạo điều kiện tốt nhất cho tôi trong cuộc sống vì một lý do duy nhất và quan trọng nhất nơi tôi, đó là hoàn thành thật tốt học vị tiến sĩ, đó sẽ là một niềm hãnh diện to lớn của đại gia đình chúng tôi.

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 05 tháng 04 năm 2020

MỤC LỤC

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan	
Lời cảm ơn	
Mục lục	i
Danh mục chữ viết tắt	vi
Danh mục bảng	vii
Danh mục hình	ix
Tóm tắt	x
Abstract	xii
	Trang
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU	1
1.1 Vấn đề nghiên cứu.....	1
1.1.1 Bối cảnh nghiên cứu.....	1
1.1.2 Lý do nghiên cứu	3
1.2 Mục tiêu nghiên cứu của luận án	5
1.3 Phương pháp nghiên cứu.....	6
1.4 Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	9
1.4.1 Đối tượng nghiên cứu.....	9
1.4.2 Đối tượng khảo sát	10
1.4.3 Phạm vi nghiên cứu.....	10
1.5 Ý nghĩa đóng góp mới của luận án	10
1.5.1 Ý nghĩa về mặt lý luận	10
1.5.2 Ý nghĩa về mặt thực tiễn	10
1.6 Kết cấu của nghiên cứu	11
CHƯƠNG 2: CƠ SỞ LÝ THUYẾT VÀ MÔ HÌNH NGHIÊN CỨU	13
2.1 Tổng quan cảng container	13
2.1.1 Khái niệm cảng container.....	13
2.1.2 Phân loại.....	14

2.1.3 Cấu trúc của cảng container	15
2.2 Đặc tính cảng container	17
2.2.1 Khái niệm đặc tính cảng.....	17
2.2.2 Các công trình nghiên cứu đặc tính cảng.....	19
2.2.3 Các thành phần đặc tính cảng.....	22
2.3 Hiệu quả khai thác cảng container	30
2.3.1 Khái niệm	30
2.3.2 Các công trình nghiên cứu hiệu quả khai thác cảng	31
2.4 Mối quan hệ giữa đặc tính cảng và hiệu quả khai thác cảng container	36
2.5 Mô hình lý thuyết đề xuất nghiên cứu	40
2.5.1 Cơ sở vật chất hạ tầng cảng.....	41
2.5.2 Vị trí cảng container.....	42
2.5.3 Khả năng kết nối nội địa	44
2.5.4 Tính năng động	45
2.5.5 Khả năng thu hút	46
2.5.6 Tổ chức hoạt động và dịch vụ logistics.....	47
2.5.7 Hiệu quả khai thác cảng container	49
2.5.8 Sự hài lòng khách hàng cảng container.....	49
2.5.9 Năng suất và hiệu suất cảng	51
2.5.10 Hoạt động khai thác cảng.....	52
2.6 Kết luận chương:	60
CHƯƠNG 3: THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU	62
3.1 Quy trình nghiên cứu và kế hoạch thực hiện	62
3.1.1 Quy trình phát triển thang đo các thành phần khái niệm	62
3.1.2 Quy trình thực hiện nghiên cứu	65
3.2 Thiết kế nghiên cứu.....	68
3.2.1 Nghiên cứu định tính để phát triển các thang đo	68
3.2.2 Nghiên cứu định lượng sơ bộ để đánh giá các thang đo	70
3.2.3 Nghiên cứu định lượng chính thức.....	71

3.3 Thang đo các khái niệm	72
3.3.1 Nghiên cứu tài liệu xác định thang đo các khái niệm	72
3.3.1.1 Cơ sở vật chất hạ tầng	73
3.3.1.2 Vị trí cảng.....	74
3.3.1.3 Năng lực kết nối nội địa	75
3.3.1.4 Tính năng động của cảng	76
3.3.1.5 Khả năng thu hút	76
3.3.1.6 Tổ chức hoạt động và dịch vụ logistics.....	77
3.3.1.7 Hiệu quả khai thác cảng container	78
3.3.1.8 Sự hài lòng khách hàng cảng container	80
3.3.1.9 Năng suất và hiệu suất cảng	80
3.3.1.10 Hoạt động khai thác cảng	81
3.3.2 Nghiên cứu định tính phát triển thang đo	82
3.3.3 Kết quả nghiên cứu định lượng sơ bộ để đánh giá thang đo.....	83
3.3.3.1 Mô tả nghiên cứu định lượng sơ bộ	83
3.3.3.2 Mô tả mẫu cho định lượng sơ bộ	85
3.3.3.3 Kết quả đánh giá độ tin cậy thang đo.....	86
3.3.3.4 Kết quả EFA cho từng thành phần giá trị thang đo	88
3.3.3.5 Kết quả đánh giá giá trị thang đo chung cho các thành phần	90
3.4 Kết luận chương	95
CHƯƠNG 4: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU.....	96
4.1 Phân tích đặc điểm mẫu nghiên cứu	96
4.1.1 Chọn mẫu nghiên cứu	96
4.1.2 Mô tả mẫu cho định lượng chính thức	97
4.2 Phân tích thống kê mô tả dữ liệu nghiên cứu.....	97
4.3 Đánh giá độ tin cậy thang đo bằng phương pháp Cronbach's Alpha	99
4.4 Đánh giá thang đo các khái niệm bằng phương pháp phân tích EFA.....	101
4.5 Kiểm định thang đo các khái niệm bằng CFA	108
4.5.1 Thang đo tổ chức hoạt động dịch vụ Logistics cảng container.....	108

4.5.2 Thang đo khả năng thu hút của cảng container.....	109
4.5.3 Thang đo vị trí cảng container	110
4.5.4 Thang đo cơ sở vật chất hạ tầng cảng container	110
4.5.5 Thang đo tính năng động cảng container	112
4.5.6 Thang đo hài lòng khách hàng cảng container.....	112
4.5.7 Thang đo hoạt động khai thác cảng container.....	113
4.5.8 Thang đo năng suất hiệu suất cảng container	113
4.6 Kiểm định mô hình đo lường tới hạn	113
4.6.1 Kiểm định sự phù hợp của mô hình	114
4.6.2 Đánh giá độ tin cậy thang đo.....	114
4.6.3 Kiểm định giá trị hội tụ	115
4.6.4 Tính đơn nguyên	117
4.6.5 Giá trị phân biệt.....	117
4.7 Kiểm định mô hình và giả thuyết nghiên cứu	121
4.7.1 Kiểm định mô hình nghiên cứu.....	121
4.7.2 Kiểm định ước lượng mô hình lý thuyết bằng Bootstrap	123
4.7.3 Kiểm định giả thuyết nghiên cứu	124
4.8 Phân tích kết quả định tính chính thức.....	127
4.8.1 Mẫu đặc trưng đáp ứng viên chuyên gia.....	127
4.8.2 Đối với kết quả nghiên cứu định tính chính thức được chấp nhận	129
4.8.3 Đối với kết quả nghiên cứu định tính chính thức bị bác bỏ.....	130
4.9 Kết luận chương	131
CHƯƠNG 5: KẾT LUẬN VÀ HÀM Ý NGHIÊN CỨU.....	132
5.1 Kết luận nghiên cứu	132
5.1.1 Kết quả xây dựng và phát triển thang đo khái niệm	133
5.1.2 Kết quả đề xuất mô hình lý thuyết	135
5.2 Hàm ý quản trị đối với các nhà quản lý kinh doanh dịch vụ cảng container	136
5.2.1 Lựa chọn đặc tính vị trí để đầu tư xây dựng, kinh doanh, khai thác cảng container nhằm đạt được hiệu quả khai thác, nâng cao năng lực cạnh tranh.....	136

5.2.2 Xây dựng các chính sách để tăng đặc tính tính năng động của cảng nhằm tăng hiệu quả khai thác cảng.....	140
5.2.3 Có chính sách đầu tư xây dựng, mở rộng đẩy mạnh đặc tính khả năng kết nối nội địa của cảng.....	141
5.2.4 Đầu tư xây dựng và phát triển đặc tính hệ thống cơ sở vật chất hạ tầng cảng container.....	142
5.2.5 Quan tâm phát triển đặc tính khả năng thu hút của cảng.....	144
5.2.6 Xây dựng chính sách và kế hoạch nhằm nâng cao đặc tính tổ chức tốt hoạt động dịch vụ logistics của cảng.....	145
5.3 Hạn chế và hướng nghiên cứu tiếp theo.	147
<i>Kết luận chung</i>	149
CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ.....	155
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	156
PHỤ LỤC	